

For mange med stroke kommer for sent på hospitalet: Flere danskere skal kende og reagere på strokesymptomer

Stroke (blødning eller blodprop i hjernen) rammer én ud af fem danskere på et tidspunkt i livet, og hver dag kommer 33 personer på hospitalet med stroke. Behandlingen på de danske hospitaler er højt specialiseret, og kommer man hurtigt i behandling, er der langt bedre chancer for at overleve med få eller ingen mén. Men mange erkender ikke alvorligheden, når en person fx pludselig får talebesvær, vanskeligt ved at smile eller nedsat kraft i armen. En indsats fra Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden skal derfor øge danskernes kendskab til stroke og få flere til straks at ringe 1-1-2 ved mistanke om stroke. Indsatsen skydes i gang med en ny Stræk, Snak, Smil-kampagne.

De hyppigste symptomer på stroke er pludselig usammenhængende tale, delvis lammelse i ansigtet eller vanskeligheder ved at bevæge den ene arm. Oplever man en person have ét eller flere af disse symptomer, skal man ringe 1-1-2 med det samme.

- Den mest effektive behandling for stroke skal sættes hurtigt i gang og helst inden for 4½ timer efter de første symptomer. Når man oplever symptomerne, er det værste at gøre at se tiden an, hvilket er en meget almindelig reaktion, fordi man ikke vil forstyrre sundhedsvæsenet unødigt. Men man skal på hospitalet hurtigst muligt for at begrænse de uoprettelige skader, der kan ske på hjernen, siger Christina Rostrup Kruise, der er professor og overlæge ved Københavns Universitet og Rigshospitalet samt formand i Dansk Råd for Genoplivning. Hun fortsætter:

- Der er et stort uudnyttet potentiale i at få flere patienter godt igennem en strokebehandling i Danmark. Men vi ser desværre personer hver eneste dag, som kommer for sent ind på hospitalerne, fordi de ikke har erkendt alvorligheden og måske først lige har taget en lur for at se, om de fik det bedre. Nogle vælger også at se tiden an og kontakter først deres praktiserende læge dagen efter, at symptomerne har vist sig. Det er utrolig ærgerligt, for vi har en effektiv behandling, så patienterne kan overleve med en god livskvalitet, hvis bare de kommer i tide.

Stræk, Snak, Smil gentages igen og igen

Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden lancerede remsen "Stræk, Snak, Smil" i 2019, og siden er danskernes kendskab til stroke steget. Dog er det stadig under halvdelen (47 pct.) af patienter med stroke, som kommer på hospitalet inden for 4½ timer. Ambitionen er at øge denne andel til mindst 70 pct., fortæller Stine Strandkjær, der er sekretariatschef i Dansk Råd for Genoplivning.

- Det er lykkedes os at øge viden om stroke, så halvdelen af danskerne i dag ved, hvad et stroke er, og knap tre ud af fire kender mindst ét af de hyppigste symptomer på stroke. Men der er stadig for mange, der kommer for sent på hospitalet. Ved at gentage Stræk, Snak, Smil-remsen igen og igen, håber vi, at den vil sætte sig fast i endnu flere danskeres hukommelse, så de husker den, hvis de pludselig oplever en person, der opfører sig anderledes end vanligt. Det kan være tegn på stroke, siger Stine Strandkjær.

De pårørende må ikke tøve

Stræk, Snak, Smil-indsatsen bygger bl.a. på de erfaringer, som TrygFonden og Dansk Råd for Genoplivning har gjort sig gennem mange års arbejde for at få flere til at træde til ved hjertestop.

- Det vigtigste er at få danskerne til at gøre noget og ikke tøve med at ringe 1-1-2. Ved et hjertestop er man ikke i tvivl om, at der er noget helt galt, men ved et stroke er symptomerne mere diffuse, og det kan gøre folk usikre. Måske ønsker den strokeramte ikke, at der skal ringes efter en ambulance, men en person med stroke er ikke i stand til at vurdere situationens alvor, fordi hjernen er påvirket. Derfor skal man som pårørende stå fast og reagere. Jo hurtigere man kommer til den højt specialiserede behandling på hospitalerne, des bedre er chancen for at overleve med en god livskvalitet og med sine kognitive evner og førlighed i behold, siger Grethe Thomas, projektchef i TrygFonden.

Læs mere om stroke og symptomerne på redhjernen.dk

Fakta om stroke

- Hvert år får ca. 12.000 personer stroke i Danmark – det er ca. 33 personer om dagen
- 1 ud af 5 danskere over 25 år oplever at få et stroke i løbet af livet
- 30 pct., som rammes af stroke, er under 65 år
- Stroke rammer lige så ofte kvinder som mænd
- I 2021 blev 47 pct. af alle patienter med stroke indlagt indenfor 4½ timer

Kilde: Redhjernen.dk, hjernesagen.dk

Stræk, Snak, Smil med Claes Bang

Den nye indsats, der skal give danskerne Stræk, Snak, Smil på hjernen, kører i de kommende uger med en kort film i tv og på de sociale medier. Se filmen med Claes Bang [her](#)

Har du spørgsmål om stroke?

Har du spørgsmål om stroke, kan du ringe til StrokeLinjen, som er Hjernesagens gratis rådgivning. Sygeplejersker, socialrådgivere, neuropsykologer og jurister er parate til at svare på spørgsmål fra patienter, pårørende, fagpersoner og andre, som har bekymringer eller opklarende spørgsmål vedrørende stroke. StrokeLinjen er støttet af TrygFonden og er et supplement til de offentlige tilbud.

Ring til StrokeLinjen på tlf. 34 10 20 30 eller skriv via raadgivning@hjernesagen.dk

[Stræk, Snak, Smil-grafik sendes med til nedenstående tekst]

Stræk

Ring straks 1-1-2, hvis du selv eller en i din nærhed pludselig oplever nedsat eller manglende kraft i en arm eller et ben.

Test: Løft begge arme eller et ben ad gangen i 10 sekunder. Hvis den ene arm eller det ene ben synker – ring straks 1-1-2.

Snak

Ring straks 1-1-2, hvis du selv eller en i din nærhed pludselig har usammenhængende sprog, begynder at vrøvle eller ikke kan finde ordene.

Test: Gentag sætningen "Himlen er blå". Hvis personen ikke kan få ordene frem, eller de er uforståelige – ring straks 1-1-2.

Smil

Ring straks 1-1-2, hvis du selv eller en i din nærhed pludselig er svag i den ene side af ansigtet eller virker asymmetrisk i ansigtet.

Test: Prøv at smile. Hvis den ene mundvig ikke bevæger sig – ring straks 1-1-2.

For yderligere information

- Christina Rostrup Kruise, professor og overlæge ved Københavns Universitet og Rigshospitalet samt formand i Dansk Råd for Genoplivning, tlf.: 23 41 38 91, e-mail: christina.kruise@regionh.dk
- Stine Strandkjær, sekretariatschef i Dansk Råd for Genoplivning, tlf.: 28 57 06 77, e-mail: stine@genoplivning.dk
- Grethe Thomas, projektchef i TrygFonden, tlf.: 41 77 93 00, e-mail: gt@trygfonden.dk